

Uporaba nevarnih snovi pri delu ter zahteve CLP zakonodaje (razvrščanje, pakiranje in označevanje nevarnih snovi in pripravkov) na katere morajo biti pozorni delodajalci

Kemične proizvode pri delu uporabljamo vsak dan – ne samo v delavnicah in pri proizvodnji, temveč tudi na gradbiščih, pri vzdrževalnih delih ali v pisarnah – v sredstvih za čiščenje, barvah in podobnih proizvodih. Uredba Evropske unije o **razvrščanju, označevanju in pakiranju (CLP)** je leta 2009 **uvedla nove opozorilne piktograme**. Piktogrami v obliki romba označujejo vrste nevarnosti, ki so povezane z uporabo določene nevarne snovi ali zmesi. **Novi piktogrami z belo podlago in rdečo obrobo** postopoma nadomeščajo oranžne simbole za nevarnost.

Če ste nadaljnji uporabniki, in ne spremenite sestave snovi ali zmesi, vam ni potrebno skrbeti za potrebe označevanja na etiketah, ker mora to storiti proizvajalec, uvoznik ali distributer. Kljub temu pa se morate seznaniti z novostmi in izvajati nekatere obveznosti predvsem z namenom zagotavljanja varnosti pri delu z nevarnimi snovmi.

Novi piktogrami za kemične proizvode

Uredba CLP uvaja piktograme za nevarnosti, ki se razlikujejo od obstoječih simbolov za nevarnost iz direktive o nevarnih snoveh, predpisuje drugačno ozadje in rdečo barvo okvira ter postavitev kvadrata.

Dodatne informacije:

Nove piktograme za nevarnost in piktograme, ki jih zahteva prometna zakonodaja, lahko prenesete s spletne strani Združenih narodov: <http://www.unece.org> (poglavje Transport-Transport of dangerous goods).

Nevarnost kemikalij se sporoča s standardnimi stavki in piktogrami na oznakah in varnostnih listih.

Stare izraze so zamenjali novi:

- zmesi namesto pripravkov;
- nevarno namesto škodljivo;
- piktogrami namesto simbolov;
- stavki o nevarnosti (H) namesto opozorilnih stavkov;
- previdnostni stavki (P) namesto obvestilnih stavkov;
- opozorilne besede (npr. nevarnost, opozorilo) namesto znakov za nevarnost.

Delodajalec je v primeru uporabe nevarnih snovi dolžan zagotoviti:

- seznam nevarnih snovi, ki se uporabljajo ali proizvajajo, na vsakem delovnem mestu (običajno se pripravi seznam nevarnih snovi, ki je priloga ocene tveganja z uporabljenimi dnevnimi količinami ter zaposlenimi, ki jih uporabljajo),
- varnostni list, ki je na voljo za vsako uporabljeno kemikalijo, razvrščeno kot nevarno; varnostne liste je dolžan posredovati dobavitelj snovi ob prvi dobavi in vsakokrat ob spremembah, delodajalec je dolžan zagotoviti da uporablja varnostne liste z najnovejšimi informacijami, delodajalci morajo biti pozorni, da je vpisana namenska uporaba snovi
- zagotavljanje navodil za varno delo z nevarnimi snovmi za posamezno delovno mesto, ki delavcem dajejo praktične napotke o tem, kako ravnati z nevarnimi snovmi pri njihovem vsakodnevnem delu,

- zagotavljanje, da so posode za nevarne snovi (tudi za shranjevanje nevarnih odpadkov) jasno označene in da opozorila za nevarnost vključujejo tako fizične nevarnosti (npr. tveganje za eksplozijo) kot tudi nevarnosti za zdravje,
- prilagojeno usposabljanje delavcev o nevarnih snoveh na delovnem mestu ter varnostnih ukrepih za varno delo, potrebnih ukrepih v primeru nezgode z nevarnimi snovmi, komu morajo sporočiti težave in kaj morajo storiti v primeru nezgode.

Prehod na uredbo CLP

Določbe uredbe CLP postopno nadomeščajo Direktivo Sveta 67/548/EGS (direktiva o nevarnih snoveh, DSD) in Direktivo 1999/45/ES (direktiva o nevarnih pripravkih, DPD).

Prehodne določbe vsebujejo tri ključne datume, ki zadevajo razvrščanje in označevanje nevarnih snovi in zmesi:

- **20. januarja 2009** je uredba CLP začela veljati,
- **1. december 2010** je bil rok za prijavo snovi,
- **1. junij 2015** pa za prijavo zmesi (prejšnje poimenovanje pripravki)

Varnostni listi v skladu z zahtevo uredbe CLP

Varnostni listi so pomembno sredstvo obveščanja v dobavni verigi, ki pomaga vsem udeležencem verige pri izpolnjevanju njihovih obveznosti glede obvladovanja tveganja, ki izhaja iz uporabe snovi in zmesi. Varnostni listi morajo omogočiti delodajalcu, da ugotovi, ali so na delovnem mestu prisotni nevarni kemijski dejavniki, in oceni vsako tveganje za varnost in zdravje delavcev, ki izhaja iz njihove uporabe.

Dobavitelj snovi ali pripravek dostavi prejemniku snovi ali pripravek varnostni list, izpolnjen v skladu s Prilogo II uredbe REACH. Varnostni list se dostavi v uradnem jeziku države članice, v katerih se snov ali pripravek daje v promet, razen če zadevna država članica določi drugače. Varnostni list se zagotovi brezplačno v tiskani ali elektronski obliki. Delodajalcem priporočamo, da tudi v primerih, ko dobi elektronsko verzijo, varnostne liste natisne in z vsebino in predvsem varnostnimi ukrepi seznanijo zaposlene.

Varnostni liste je treba posodobiti, ko je snov ali zmes ponovno razvrščena in ponovno označena v skladu z uredbo CLP ali ko so na voljo nove informacije o nevarnosti.

Rok	Varnostni list
do 1. decembra 2010	vsebuje razvrstitev snovi v skladu z Direktivo Sveta o nevarnih snoveh 67/548/EGS (direktiva DSD). Če je snov že razvrščena, označena in pakirana skladno z uredbo CLP, varnostni list za snov vsebuje tudi razvrstitev po uredbi CLP za snov.
od 1. decembra 2010 do 1. junija 2015	vsebuje razvrstitev snovi v skladu z direktivo DSD in razvrstitev v skladu z uredbo CLP.
do 1. junija 2015	vsebuje razvrstitev zmesi v skladu z Direktivo o nevarnih pripravkih 1999/45/ES (direktiva DPD); če je zmes že razvrščena, označena in pakirana v skladu z uredbo CLP, varnostni list vsebuje tudi razvrstitev po CLP za zmes.
od 1. junija 2015 naprej	vsebuje razvrstitev snovi in zmesi v skladu z uredbo CLP.